

ژین
روژنامه
1939

روژنامه‌یه‌کی کوردی و ئەدەبی و کۆمەڵی‌یه

(سەر دەمی پیره‌می‌رد)

روژنامه‌یه‌کی روژانه‌یه هه‌فته‌ی دوو جار

دەرته‌چی (له سەرته‌ای شه‌سته‌کان)

خاوه‌ندو مدیر مسئول: حاجی توفیق

(پیره‌می‌رد) ژ (554-1015).

خاوه‌نی: وه‌رته‌ی پیره‌می‌رد، هه‌ندی جار

نووسراوه نه‌وه‌ی پیره‌می‌رد (دیاره رحمه خانی

کچی پیره‌می‌رد بووه)، ژ (1714-1016).

مدیر مسئول: محامی نوری ئەمین مه‌حمود، ژ

(1714-1016).

مدیر ئیداره‌و نووسین: جه‌میل صائب، ژ

(1070-1016).

مدیری مسئول و ئیداره‌و نووسین: (محامی

ئەمین مه‌حمود)، ژ (1105-1072).

مدیری مسئول: محامی نوری ئەمین، ژ (1106-1252).

مدیری ئیداره‌و نووسین: گۆران، ژ (1124-1252).

به‌رپۆه‌به‌رو سه‌رپه‌شنتی نووسین: ئەحمەد زرنگ
ژ (1714-1253).

ویفنه: هه‌یه.

پێوانه: (43×30) سم و (4-8) لاپه‌ره، قه‌باره‌ی
هه‌ندی له ژماره‌کانی گه‌وره‌تر بووه.

جیگا: سلیمانی

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو).

رێنوس: عه‌ره‌بی.

ژماره‌کان:

ژماره 554 ی، که ده‌کاته‌یه‌که‌م ژماره‌ی

روژنامه‌که به ناوی "ژین" هوه، له 26 کانوونی

دووهم 1939 دا دهرچوووه:

ژماره 1015 ی

ژماره 1714 (دوا ژماره‌ی) له 7 ی شووباتی

1963 دا بلاوکراوه‌ته‌وه.

تییینی:

وه‌ک ده‌بینن ژین له ژماره (554) ده‌ست به

بلاوکردنه‌وه‌ی کراوه، دیاره ئەوه‌ش له‌به‌ر

پاگرتن و هه‌له‌شانه‌وه‌ی ئیمتیازی (ژیان) بووه،

ئوه‌بوو پیره‌می‌رد ئیمتیازی روژنامه‌یه‌کی

به‌ناوی (ژین) وه‌رگرت‌ه‌وه، هه‌ر به به‌رده‌وامی

(ژیان) هه‌که‌ی پێشوو دانایه‌وه، دیاره هه‌ر ئه‌و

خاله‌شه‌ وای کردوو هه‌ندی له نووسه‌ران، که

جاروبار باسی پیره‌می‌رد ده‌که‌ن، له ژماره‌کانی

هه‌وه‌له‌وه به سه‌رنووسه‌ری (ژیان) داده‌نین، دیاره

ئه‌و بۆ چوونه‌ش راست نییه.

یان ئه‌وه‌تا (پیره‌می‌رد) ییش، له دژی ناحه‌زانی

بووه، (ژین) هه‌که‌ی به به‌رده‌وامی (ژیان) ی داناهه،

بۆ ئه‌وه‌ی پێیان بلای فهرموون ئه‌وا

ئىمتىيازى(ژيان)تان لى سەندەمەوۋە وا
من(ژين)يشم دەركرد.

- لە سەر رووى ھېچ كام لە ژمارەكانى(ژين)،
ناوى چاپخانەكە نەنوسراو، ديارە ئەمىش
چاپخانەى (ژين) بوو، بە بەلگەى ئەوئى لە
ھەندى لە ژمارەكانى كۆتايى پەنجاكان
پروپاگندەى بۇ ئەم چاپخانەىە كرددوۋە.

- (ژين) ھەر لە ھەوئەلەوۋە نمرەى تەلەفۆنى ژمارە
(1)بوو.

- ئابوونەو نرخیش بەپىئى ئەو تەمەنە درىژئى
لەگۆرانداندا بوو.

بۇ نمونە: ژمارە 829ى سەردەمى پىرەمىرد بە
(10) فلس بوو، ئابونەى سالانەش بۇ ناو شار
دىنارىك بووۋ بۇ دەرەوئەش دواى ئەوئى پوولى
پۆستەى چۆتە سەر، بە دىنارىك و دووسەدوو
پەنجا فلس بوو.

رىكلامىش بۇ لاپەرەى دواىى گرىئى بە 150فلس
بوو.

كەچى ژمارە 1341ى، كە لە
1957/4/18دەرچوو، ئابونەى بۇ ناو
سلىمانى: 650 فلس بوو
بۇ ناو عىراق: 750 فلس بوو، بۇ دەرەوئەى
عىراق: (1) دىنار بوو.

ھىوا

بلاوكراوۋە

1941

حزبى ھىوا دەرىكردوۋە. دەسخەت بوو.

سەرچاۋە: نورى شاوھىس، پىشەنگ (گۆقار)،
ژمارە 3، ل 10 .

بلىسە

بلاوكراوۋە

1941

بلاوكراوۋەىەكى دەستنوس بوو، لەلايەن
دەستەىەك لە ئەندامانى حزبى ھىوا، بۇ
رىسواكردنى دزو پىساو خراپاننى دام و
دەزگاكانى مىرى لە كوردستان دەريان كرددوۋە.

سەرچاۋە: نامەى ئىمىللى رۆژى /؟ /؟ 2003 ى
جوتيار توفىق لە سوید. لەزارى ئىبراھىم
رەمەزانەوۋە وەرگىرتوۋە.

بلاوكراوۋەى ناوبەناو

بلاوكراوۋە

1942

بلاوكراوۋەىەكى ناوبەناو پروپاگندەىە
خواھنى: پەيوەندى گشتى بالئۆزخانەى
بەرىتانيا/ بەغدا.

پىوانە: (857×11) ئىنج، ھەر 32 ژمارەكەى
90 لاپەرەىە.

جىگا: بەغداد

زمان: كوردى (كرمانجى خواروو).

رىنوس: عەرەبى.

ژمارەكان:

-ژمارە 1، نىسانى 1942.

-ژمارە 32، ئابى 1942.

سەرچاۋە:

بىبلىيۇگرافىاي چاپكراوى كوردى باشوور،
نوسىنى سى. جەى. ئەدمۆندز، لە
ئىنگلىزىيەوۋە وەرگىرانى سەلمان عەلى،
1920-1936، گۆقارى پەيڧىن، ژمارە 15، مارتى
2004، ل 135.

دەنگى مىللەت

بلاوكراوه

بلاوكراوهى كۆمەلەى مىللەت بووه، له هەولير دەرچووہ.
 سەرچاوہ:
 - سألح حەيدەرى، الاتحاد (رۆژنامە)، ژمارە 9، 26ى كانوونى يەكئى 1992. ل(5).
 - عەزىز محەمەد، وتوويژ لەگەل عەزىز محەمەد، مامۇستەى كورد (گۆقار)، ژمارە 4-5 ى 1978، سويد.

پوناھى
 گۆقار
 1947

Supplement Illustre De La Revue kurde Hawar

خاوهن: مير جەلادەت بەدرخان.
 چۆنيەتى دەرچوون: مانگانە.
 ويئە: 703 ويئەى تييدا بلاوكراوهتەوہ.
 نرخ: 5ر1 ليرە، بۆ ناو سوريا، 2 ليرە، بۆ دەرەوہى سوريا.
 پيوانە: 28x20سم و (13-28)لاپەرہ.
 سەرچەمى ھەموو ژمارەکانى 583 لاپەرہ.
 چاپخانە: سەبات (ژ 1-12)، تەرەقى ژ (13-28).

جیگا: (شام-دیمەشق) سوريا.

زمان: كوردی (كرمانجی باكور).

رینوس: لاتینی.

ژمارەکان: (28) ژمارەى لى دەرچووہ.

- ژمارە 1، نیسانی 1942.

- ژمارە(28)ى له مارتى 1945.

تیپینی:

* كاتى خووى ژمارە نۆرینژنآلەکانى لای خوالیخۆشبوو (دیار محەمەد سەعید دۆسكى) ھەبوو.

* ھەموو ژمارەکانى چاپکراوہتەوہ، پروانە: - روناھى، چاپخانەى ژینا نوو، زنجیرە 3، ستۆکھۆلم، تەمموزى 1985.

- روناھى، کۆپەندا کاوہ بۆ چاندا كوردی، زنجیرەى (64)، ھولير، 2001.

بلاوكراوهى ھەفتەى دەنگ و باس

بلاوكراوه

1942

خاوهن: مدیریەتى عەلاقتى گشتى سەفارتى بەریتانیا/بەغدا.

پيوانە: (8x13) ئینج.

- ژ (1-14) 166 لاپەرہ.

- ژ (15-31)، 210 لاپەرہ.

جیگا: بەغداد

زمان: كوردی (كرمانجی خوارو).

رینوس: عەرەبى.

ژمارەکان: (31) ژمارەى لى دەرچووہ.

- ژمارە 1، سالى 1، 6ى ئەیلوولى 1942.

- ژمارە 30، سالى 1، شەشى ئەیلوولى 1942.

- ژمارە 31، 28ى ئۆکتۆبەرى 1943.

تیپینی:

وادياره ۋەو بلاوكراويه دواتر ناوهكەى بۆتە
(دەنگى گىتىي تازە)، سەرەتا لە شىوہى
گوڤارو دواتر لە شىوہى پوژنامە دەرچوہ.

* ژمارە ئۆرپژئالەكانى ئەم بلاوكراويه بە
كوڊى Per. 9.1226998 لە كتيبخانەى
مەدرەسەى موتالەعاتى پوژمەلات و ئەفريقا
(سواس)، لەندەن پاريزراوہ. بپوانە:

– بببليوگرافياى چاپكراوى كوردى باشوور،
نووسىنى سى. جەى. ئەدمۆندز، لە
ئىنگليزىيەوہ وەرگىرانى سەلمان عەلى،
1936–1920، گوڤارى پەيڤين، ژمارە 15،
مارتى 2004، ل 135.

– پوژنامەو گوڤارى كوردى لە كتيبخانەكانى
شارى لەندەن، ئەنوەر سولتانى، گوڤارى هيووا،
ئەنستيتوتوى كورد لە پاريس، ژمارە 8، ل 35–39

خوہدى و گرینەدى: مير د. كامران عالى
بەدرخان.

چۆنيەتى دەرچوون: هەفتانەى نارىك و پيىك.
نرخ: 10 قەمەرى (بەهاى ژمارەيەك).
پيوانە: ( ) سم و 402 لاپەرە.
جىگا: ببروت.

زمان: كوردى (كرمانجى باكوور)، فەرەنسى.
رېنوس: لاتىنى.

ژمارەكان: 73 ژمارەى لى دەرچوہ، سەرەتا بە
زمانى كوردى و فەرەنسى دەرچوہ، دواتر
ژمارەيەك بە زمانى كوردى و ئەوى ديكەى بە
فەرەنسى بلاوكراوہتەوہ .

– ژمارە 1، سالى 1، 3ى گولانى 1943.
– ژمارە 73، سال 4، 27ى مايسى 1946.

تېيىنى:

– پوژانوو، وەشانخانەى ژينانوو، ستۆكھۆلم،
سوید،

– پوژانوو، كۆبەندا كارا بۆ چاندا كوردى،
چاپخانەى پەروەردە، هەولېر، 2001.

پوژانوو

پوژنامە
1943

هېچ پيئاسەيەك لەژيئ ناوهكەى نەنووسراوہ

نیشتمان

گۆقار

1943

بلاوكره وهى بىرى كۆمهلهى (ژ.ك) گۆقارىكى
ئەدەبى، خويندەوارى، كۆمهلايه تى و مانگى
كوردە ژ(6)

خاوهن: كۆمهلهى ژ.ك

سەرنووسەر: عەبدولرەحمان زەببىجى.

چۇنئىه تى دەرچوون: مانگانە.

وئىنە: ھەيە.

پىوانە: (17×22) سم و ژمارەكانى (24-
36) لاپەرەبوو.

چاپخانە: لاینو تايپ لە تەوریز.

جىگا: تەوریز، دوا ژمارەى لە سىتەك/سلىمانى.

زمان: كوردى (موكرىانى).

رېنوس: عەرەبى.

ژمارەكان: (10) ژمارەى لى بلاوكره.

– ژمارە 1، تەمموزى 1943..

– ژمارە 2، تشرىنى يەكەمى 1943.

– ژمارە (3-4)، بەرگىكدايه. لە كانونى
يەكەمى 1943.

– ژمارە 5، كانونى دووم و شوباتى 1944.

– ژمارە 6ى لە شوبات و مارتى 1944دا
بلاوكره تەو.

– ژمارە (7، 8، 9)ى مارت و نىسان و مايسى،
لە بەرگىك دايه، لە سالى 1944دا
بلاوكره تەو،

– ژمارە 10ى بە پىي ھەندى بىرەوهرى لە سالى
1948 لە سىتەك (سلىمانى) دا بلاوكره تەو.

تېيىنى:

ھەموو ژمارەكانى چاپكراونەتەو، پروانە:

– گۆقارى نیشتمان، زمانى حالى كۆمەلەى
ژىكاف و ئىدىولوژىى ھۆردە بۆرژىازى
پۆشنىبىرى ناسىئونالىست لە كوردستاندا،
ئامادەكردن و لىكۆلئىنەوھى دكتورجەمال نەبەن،
بنكەى چاپەمەنى ئازاد، سوید، 1985.

(ئەم چاپە ژمارە 1-6ى نیشتمانى گرتۆتە خۇ)

– ژيان و بەسەرھاتى عەبدولرەحمان زەببىجى
(مامۆستا عولەما)، عەلى كەرىمى، چاپەمەنى
زاگرۆس، سوید، 1999. (ژمارە 7و8و9 كەبەيەك
بەرگ دەرچوون لەگەل ديارىيەكانى ژ.ك بۆ
يەكەمجار بلاوكردۆتەو). بەرگى ئەم ژمارەيەى
نیشتمان و لاپەرە 9و10ى نووقسانە.

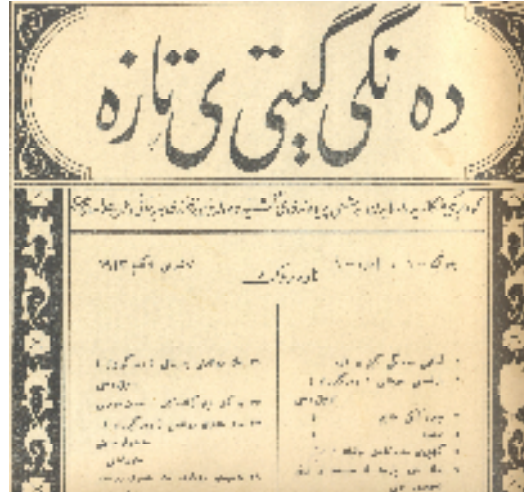
– عەلى كەرىمى، گۆقارى نیشتمان بلاوكره وھى
بىرى كۆمەلەى ژ.ك. بنكەى ژىن، سلىمانى،
2008. (ئەم چاپە ژمارەكانى 1و2و3و4و5و
6و7و8و9 و تاقە ژمارەى كۆقارى ھاوار...
ھاوارى كوردو ديارىيەكانى ژ.ك و پىيشەكى
بنكەى ژىن و بيوگرافىاي ھەندى لە نووسەرانى
ئەو گۆقارەو نووسىنىكى عەلى كەرىمى

دەربارەى ژك ى گرتۆتە خو). بۆ يەكەمجار
ژمارە 7و8و9 بە تەواوى بلاوكراوتەوہ.

دەنگى گىتىى تازە

گۆڧار

1943

رئىسوس: عەرەبى، جاروبار بۆ مەبەستى
فېرېوون، بەتايىبەتى لە سەردەمى ئەدمۇندس،
پارچە نووسىنىڭيان بە لاتىنى بلاودەكردهوہ.
ژمارەكان: (25) ژمارەى خولى يەكەم بە قەبارەى
گەورە لەلايەن مەكتەبى عىلاقاتى گشتىى
سەفارتى بەرىتانى دەرچووہ.

-ژمارە 1، بەرگى (1)، تشرىنى يەكەم 1943.
-ژمارە 1، بەرگى (5)، تشرىنى يەكەمى 1945.
* توفىق وەھبى لە "لەگەل مامۇستا توفىق
وہبى دا.. وتارو بېرەوہرى)، مامۇستا محەمەد
رەسول ھاورد، ئەگىرىتەوہ

"... دەسم كرد بە بلاوكردنەوہى نەشرەيەكى
دەورى كە لەو نەشرەيەدا باسى ئەوہم ئەكرد كە
چۆن ئەلمانەكان لەم شەرەى ھەئيان گېرساندوہ
دەشكېن و حلف(ھاوپەيمانەكان-رەفىق) سەر
ئەكەون.. ئىنگلىزەكان ئەمەيان زۆر لاخۆش بوو
ئەو نەشرەيە بەناوى (بىانى حقىقت-بەيانى
حەقىقەت) ەوہ دەرئەچوو. ئىنگلىزەكان پىيان
وتم بۆچى ئەم نەشرەيە ناكەى بە گۆڧارىكى
رېكوپىك. منىش داوام لىكردن ئايا حكومەتى
عىراق رېگەم ئەدا كە لەو مەلەيەدا ھەرچىم
بوى دەربارەى مېژووى كوردو ئەدەبى كوردو
زمانى كوردى بلاوى بكەمەوہ وتيان چى
ئەنووسى بنووسە، منىش دەستم كرد بە
دەرمېنانى "دەنگى گىتىى تازە" كە حسين
حوزنى موكرىانى بە مانگانە ئىشى لەو گۆڧارەدا
ئەكرد..."

*ژمارەكانى ئەم گۆڧارە دەگمەن و پەرشو بلاون،
چونكە كاتى خۆى لەبەر ئەوہى لەلايەن
ئىنگلىزەوہ دەرەچووہ، لەناودەبران.

گۆڧارىكى مانگانەيە، لەلايەن بەشى پەيوەندى
گشتىيەوہ، لە باليوژخانەى بەرىتانىا لە بەغدا
دەردەھىنرى.

خاوەن: بەشى پەيوەندى گشتى باليوژخانەى
بەرىتانىا لە بەغدا.
وینە: ھەيە.

نرخ: دانەى بە (30) فلسە، ئابوونە بۆ شەش
مانگ 180 فلسە، بۆ سالىك 360 فلس.

پىوانە: (25×37) سەم و 48 لاپەپەرە،
(18×24) سەم و 96 لاپەپەرە.

جىگا: بەغداد

چاپخانە: معارف، سريان، المنصور.

زمان: كوردى (كرمانجى خواروو)، جاروبار بە
كرمانجى باكووور شىعەرى پرتۆ شای ھەكارى و
ھى دىكەى بلاوكردۆتەوہ.

ستپير

رۆژنامه

1943

وهلات بهرى هه رتشتى

(وولات بهر له هه ر شتيك)

خاوهنى: مير دكتور كامهران به درخان.

چۆنیهتی ده رچوون: پاشكۆی رۆژنامهی رۆژانوو.

وینه: ههیه، نیزیکی 37 وینهی تیدایه.

پیاوانه: (29×42) سم (4 لاپه ریه).

جیگا: بیروت.

زمان: کوردی (کرمانجی باکوور).

ریفوس: لاتینی.

ژماره کان: ته نیا (3) ژماره ی لی ده رچووه.

ژماره 1، 6ی کانوونی یه که می 1943.

ژماره 2، 28ی شوپاتی 1944.

ژماره 3، 22ی چریا دووی (تشرینی دووهم) ی سالی 1945.

تیبینی:

ئهم رۆژنامهیه پتر بایه خی به ولاتی فه رهنساو چالاکی هاوپه یمانه کان داوه، له پالییه وه باسی کوردانی کردووه وه هندیك چیرۆک و مه ته ل و سترانی کوردی بلاوکردۆ ته وه، چه ند هه لیه ستیکی (جگه ر خوین) یش له دو تووی لاپه ره کانی ده بینری هه رسی ژماره ی چاپکراوه ته وه، پروانه:

هازم قلیج، ستپیر، مير دكتور كامهران عالی به درخان، ئاماده کاری چاپا نوو، چاپا وه شه نی ن خانی وباته یی، دانیمارک، 1992.

گۆفار

هه ولیر

1943

هه فته نامه یه کی سیاسی، ئیجتماعی سپری کوردیه، هه موو گه نجانی هه ولیر یاریده ی نووسین و بلاوکردنی ئه که ن. 12 لاپه ریه، پیاوانه 12 × 18 سم، به ده ست نووس و (دوو رهنگی شین و سپی) به پی پی پیته کانی ئینگلیزی زنجیره ی بۆ دانراوه، ته نیا ئه و ژماره یه له به رده ست دایه که پی تی T دراوه تی و به رامبه ر ژماره (20) ه.

سه رچاوه: تاریق جامباز، هه فته نامه ی (گۆفار)، وه زاره تی رۆشنیری، هه ولیر، 1998.

نازادی

رۆژنامه

1944

زمانخالی حزبی شیوعی عیراق/ لقی کورد بووه. له لایه ن مه لا شه ریف ره نگه پیزانی به سه رپه رشتی فه هد ده رچووه. مانگانه ی ناریک، نرخ 20 فلس، پیاوانه 21 × 30 یان 16 × 21 سم، ژماره ی لاپه ره کانی له نیوان 8- 16

محدود له کرماشان به کوردی و فارسی
دەرچووہ.

سەرچاوہ: ژک له کرماشاندا، گزینگ (گۆقار)،
ژ29، سوید.

شیلان

1945-1944

بالیکی حزبی هیوا به ناوی هیوای ئازاد،
له گوندی زهرداوی نزیك سهرقه لای سهر به
کفری، به سهرپهرشتی عهتا تالهبانی
دهریکردووہ، به تایپ چاپکراوہ.

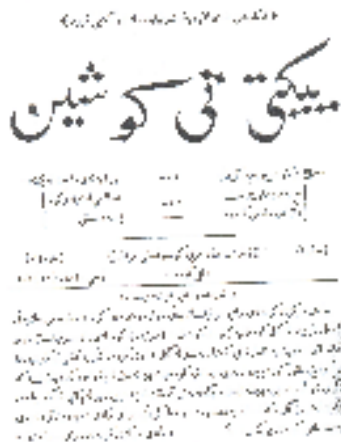
سەرچاوہ:

- مستهفا نهريمان، بيره وهرييه کانی ژيانم
(بهغداد، دهنگای چاپ و بلاوکردنه وهی کوردی،
چاپخانهی دار الحریه، 1944) ل 120.
- مکرم تالهبانی، حزب هیوا، (السليمانية،
مطبعة خاک، 2002) ص 180 - 181.

یه کیتی تیگۆشین

ههولیر

1945-1944

زبانحالی کۆمه لهی کۆمونیستی عیراقی -
لقى کورد (گروپی یه کیتی تیگۆشین)، مردن بۆ

فاشست، ژیان بۆ نیشتمانی سهر به ست
تیگۆشین بۆ به هیزکردنی جبهه ی وطنی بۆ
ئازادی و سهر به ستی کورد، نرخ 50 فلس،
ژماره ی لاپه ره 13 - 25، له ههولیر به نهینی له
نیوان 1944-1945دا، (3) ژماره ی ئی
دەرچووہ،

سەرچاوہ:

- جهمال نه به ز، گۆقاری کۆمونیستانه ی یه کیتی
تیگۆشین (1944-1945)، (ستۆکھۆلم:
ئه کادیمیای کوردی بۆ زانست و هونه ر،
1988).

نامه ی ههفتهگی کوهستان

پۆژنامه

1945

خاوهنی ئیمتیازو به ریوه بهری بهرپرس: دکتۆر
ئیسماعیل نه رده لان.

جینگا: تاران.

زمان: فارسی، جار جار کوردیش.

ژمارهکان:

ژماره 1، 26 ی شوباتی 1945.

ژماره 84، دووشه مه ی 4 ی مارتی 1947.

ماد

گۇقار

1945

گۇقارىڭكى ئەدەبىي و عىلمى و تەئرىخىيە.

خاوهنى: محەمەد كەيوان پوور موكرى.

جىڭگا: تاران

پىئوانە: 20 × 14.5 سم

زمان: فارسى

چاپخانە:

رېئووس: عەرەبى

نرخ:

ويئە: ھەيە

ژمارەكان: تەنھا (2) ژمارەى ئى دەرچووه.

ژمارە 1، شەھرىوهرى 1324 (كۆتايى ئاب و

سەرەتاي ئەيلولى 1945.

ژمارە 2، دىماھ 1324 (كۆتايى كانونى يەكەمى

1945، سەرەتاي كانونى دووھى 1946.

تېيىنى:

– حوسىيىن حوزنى مووكرىانى لەژىر

ناونىشانى (كۆوارىڭكى تازەى كورد) لەبارەيەوھ

نووسىويە:

(دوو ژمارەى ئەو نامە خوئشەويستەمان بۇ

ھاتووه، لاپەرەكانى بەدېرېڭكى نەتەوھى كوردو

ئەدەبىياتى كوردى رازاندوتەوھ، لەبابەت

بەروردى زمانە ھاوبەشەكانى كوردەوھ وتارانى

پرسوودى تىدا نووسراوھ نامەيەكى گران باو پپ

نرخە بۇ دېرېڭكى سەدەكانى – ماد–ى بچووك).

– (جەبار جەبارى) لە كتيبى "مىژووى رۇژنامە

گەرى كوردى" دا لەژىر ناو نىشانى (گۇقارى

ماد) دا لە بارەيەوھ نووسىويە:

"گۇقارىڭكى كوردى و فارسىيە، خاوهنەكەى

دكتۆر مەھدى بوو، وھ ھۇنراوھى كورد بە

لەھجەى ھەورامى لەگەل وەرگىپرانى بۇ سەر

فارسى بلاو ئەكرايەوھ، وھ زۆرەيى لاپەرەكانى

بۇ فارسى تەرخان كرابوون، بەلام نازانين لە كوي

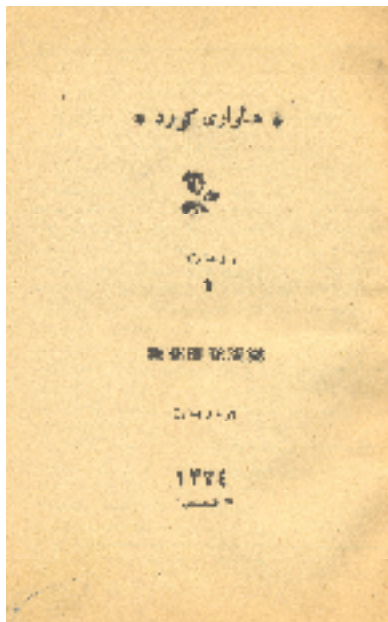
وھ كەى ئەم گۇقارە دەركراوھ وھچەند ژمارەى

ئى دەرچووه؟"

ھاوار ... ھاوارى كورد

گۇقار

1945

به‌پرېس: سهید محمدهدی سه‌مه‌دی .

وینه : نيبه .

پيوانه: (20×14)سم، 30 لاپه‌ره .

شوينی جيگا: كوردی (كرمانجی خواروو-

موكریان).

رینفوس : عه‌ره‌بی .

ژماره‌كان: ته‌نیا يه‌ك ژماره‌ی لی دهرچووہ .

- ژماره 1، ره‌زبه‌ری 1324 ی هه‌تاوی

به‌رامبه‌ر ئه‌یلول و تشرینی يه‌كه‌می 1945 .

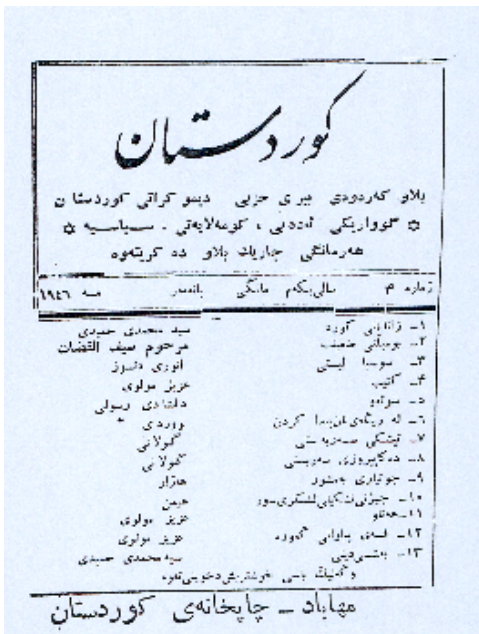
خه‌زه‌لوه‌ری 1324 (23 ی تشرینی يه‌كه‌می 1945 لی دهرچووہ .

تیبینی: له‌ ياداشته‌كانی محمدهدی شاپه‌سندی چاپكراوه‌ته‌وه . به‌روانه:

سديق صالح، بیره‌وه‌ریيه‌كانی محمدهدی شاپه‌سندی، بنكه‌ی ژين، چاپخانه‌ی شقان، سلیمان، 2007، لاپه‌ره 125-145 .

كوردستان

گۆڤار
1945

ئاوات

گۆڤار
1945

گۆڤاریکی ئه‌ده‌بی، کۆمه‌لایه‌تی، سیاسی کوردیه . هه‌ر پازده‌ روژ جارێك بڵاو ده‌كریته‌وه خاوه‌نی: بڵاو‌كهره‌وه‌ی بیرى حزبی ديموكراتی كوردستان .

سه‌ر نووسه‌ر: سه‌ید محمدهدی حه‌میدى .

نرخ: 8 ریا، ئابوونه 6 مانگ 90 ریا، يه‌ك ساڵ 180 ریا .

پيوانه: نیو به‌تال به (22، 38، 63) لاپه‌ره .

چاپخانه: كوردستان .

جيگا: مه‌هاباد .

گۆڤاریکی ئه‌ده‌بی، تاریخی، کۆمه‌لایه‌تی، کوردیه . خاوه‌ن و به‌پرېسى: محمدهدی ژاژه‌ر (محمدهدی شاپه‌سندی). له‌مه‌هاباد به‌ پيوانه‌ی 12 × 19 سم. ته‌نیا يه‌ك ژماره‌ی له (1) ی

رئیس: عه ره بی .

ژماره کان:

- ژماره 1، 6 دیسه مبهری 1945 (15 ی سه ماوه زی 1324).

- ژماره 2، 21 دیسه مبهری 1945 (30/9/1324).

- ژمه 3، سالی 1، ماری 1946.

- ژماره 5 ی له سالی 1946.

- ژماره 6 و 7، سالی یه که م، پوشه پیره و گه لاویژی 1225، 63 لاپه ره یه.

تییینی:

نووسه رانی پیشووتر هر یه که یان به جوریک باسی ئەم گۆقاره یان کردوه، له وانه:

(عه لانه دین سجادی) نووسیویه:

(گۆقاریکی ئەده بی و پیلانی بووه،

له پایزی 1945 تا کانونی دووه می 1946

به ناوی کۆمه له ی دیموکراتی کوردستانه وه له

سابلاخ 18 ژماره ی لی دهرچووه وئیت په کی

که وتوه) .

(جه بار جه باری) یش دوا ی نووسینی هه مان

ئهو زانیاریانه ی سه ره وه ئینجا نووسیویه:

(ئەم گۆقاره به نرخه هه میشه وه کو عاده ت چهند

لاپه ره یه کی بۆ هه لبه ست ته رخان کردبوو،

بیجگه له وهش له باره ی بلاو کردنه وه ی وتاری

میژویوی و رامیاری و کۆمه لایه تی وزانیاری

دریخی نه کردوه)

(جه مال خه زنه دار) یش روژی دهرچوونی

ژماره یه کی به راست و دروستی تۆمار کردوه،

له باره ی دوا ژماره یشه وه نووسیویه:

(هه تا کۆتایی مانگی کانونی دووه می

سالی 1946 (16) ژماره ی لی بلاو کراوه ته وه)

(د. که مه ل مه زه مر) یش نووسیویه:

(تا کۆتایی سالی 1946 چهند ژماره یه کی لی

دهرچووه ژماره یه کی و دووی هه ره یه کیان 20

لاپه ره یه، ژماره سی و چواری هه ره یه که یان 38

لاپه ره یه، ژماره 6 و 7 ی پیکه وه دهرچوون و به سه ر

یه که وه 60 لاپه رهن. (5ر21×14 سم)

(حه صالح فه رهادی) یش دوا ژماره ی دیار

نه کردوه که چ ژماره یه کی بووه، به لام نووسیویه:

(له کۆتایی مانگی کانونی دووه می

سالی 1946 دهرچووه).

(وری جاف) یش ئەو زانیاریانه ی

نووسه رانی سه ره وه ی به هه له و راستیه وه

دووباره نووسیویه ته و، به لام ئەوه شی زیاد کردوه

که: (هه ره له سه ره تایی سالی 1946 راگیراوه و

له و ماوه یه دا کۆماری مه هاباد دامه زراوه).

شۆرش

هه ولیژر

1945

نۆرگانی حزبی شۆرش بووه. به روئیو دواتر

به چاپ به تیراژی چهند سه د دانیه که، چهند

ژماره یه کی به زمانی کوردی لی دهرچووه.

سه رچاوه:

- جه بار جه باری، تأریخ الصحافة الكردية في

العراق، (بته غدا: دار الثقافة و النشر الكردية،

1975) ص 85.

- سألح حه یده ری، رزگاری چۆن چاپ ده کرا،

پاشکۆی عیراق (روژنامه)، ژماره 14، 12 ی

نیسانی 1978).

رزگارى

گۇقار

1945

ئۆرگانى حزبى رزگارى كورد. سەرەتا بەرۇنيو دواتر بە مەكىنەى چاپ لەكۆتايىهكانى جەنگى جيهانى دووهم 1945 بلاوكراوتەتەوہ.

سەرچاوه:

- موسوعة سرية خاصة بالحزب الشيوعي العراقى السرى، بغداد، 1949. ص.73.
- سألح حەيدەرى، رزگارى چۆن چاپ دەكرا؟ عراق (رۆژنامە)، ژمارە 14، نيسانى 1978. ل(3، 14).

چيا

رۆژنامە

1945

سەرچاوه: رۆژانو (رۆژنامە)، ژمارە 65، 25، 1945، ل(4).

تروسك يان تروسكا

رۆژنامە

1945

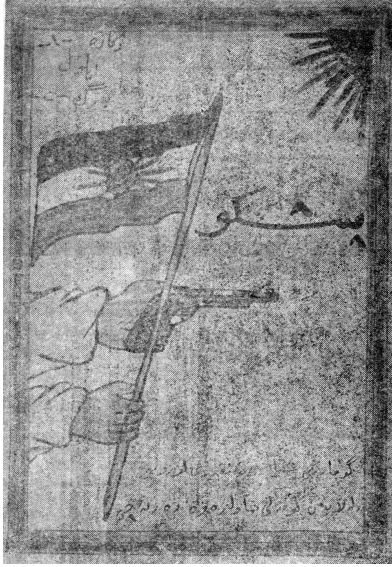
سەرچاوه:

- رۆژانو (رۆژنامە)، ژمارە (65) كانوونى يەكى 1945. ل4
- محمەد توفيق وردى، رۆژنامەگەرى لەكوردستان دا، روناكى (گۇقار). ژمارە (290) 23 تشرىنى يەككى 1969، ناوبراو ئەلى لە سىيەكانى سەدەى رابردوو لەسليمانى بلاوكرايوه بە ناوى تروسك يان تروسكا دەرچووہ.

پشكۆ

گۇقار

1945

ئۆرگانى كۆمەلەى هاوار، پيوانە 16,5 × 21سم. 13 لاپەرە. ژمارە(1)، بەرگى (1)، 1945. وادياره بلاوكراوتەكانى (هيووا)، ھەرھەموويان، بەدەست نووسراونەتەوہ. ھىچ كام لە ژمارەكانى ئەم گۇقارە لەبەردەست دا نىيە.

سەرچاوه:

د. كەمال مەزھەر ئەحمەد، تىگەيشتنى راستى و شويىنى لە رۆژنامەنووسى كورديدا (بەغدا): كۆرى زانىارى كورد، چاپخانەى كۆر، (1978) ل88.

كوردستان

رۆژنامه

1946

لاى (علائهدين سجادى) ناوهكەى به (كوردستان) نووسراوه واپيناى كراوه كه رۆژنامهيهكى ئهدهبى پيلانى سياسى كوردى و زمان حالى حكومهتى (قازى محمەد) بووى.

ههروهها (سجادى) پيى وابووه:

(له نيوهى كانونى دووهى 1946 تا كانونى يهكەى عهينى سال هه به دوو رۆژ جارى له شارى ساىلخ ژمارهيهكيان لى دهرکردوه، هه مووى 113 ژماره لى دهرچووه).

لاى (جهبار جهبارى) ش:

(رۆژنامهيهكى گهلى پيشكهوتوبوو، شانبهشانى رۆژنامهكانى جيهان ريهوى ئهكر و، وه ههيشه رازاندرابوو به گۆشهى هه مهجورى سوودبهخش، بويه به فراوانى پهخش و بلاو دهرگا به ناوچه كورد هواريهكانا).

بهلام پيى وابووه:

(113 ژماره لى دهرچووه به روخانى حكومهتى قازى محمەد ئه رۆژنامهيهش پهكى كهوت).

كهچى (جهمال خهزنهدار) نووسيووه:

(رۆژنامهيهكى سياسى رۆژانه بووه، زمانى كۆميتەى ناوهندى حيزبى ديموكراتى كوردستان (ئيران). لهسهردهى كۆمارى كوردستان له مههاباد (112) ژماره لى بلاو كراوه تهوه.

پاش رووخاندنى حكومهتى قازى دووباره بهشيوهيهكى نهينى ههتا سالى 1960 له ئيران دهرچوووه چهند ژمارهيهكى له باكو لى بلاو كراوه تهوه، ئينجا (26) ژماره له ئهوروپا لى بلاو كراوه تهوه، و ئيستاش بۆ جارى پينجهم بهردهوامه له بلاو بوونهوه)

بلاو كرهوهى بىرى حيزبى ديموكراتى كوردستان له لايهن ههينهتى تهحريرهوه دهردهچى.

سهرنووسهر: سهييد محمەد حهמידى

چوئيهتى دهرچوون: ههفتهى (3) ژماره، شه مموان، دوو شه مموان، چوار شه مموان.

جىگا: مههاباد

نرخ: 1 ريال (تاژ 6)، 2 ريال (له 7) هوه.

ويئه: ههيه.

پيوانه: (39x28) سم و 4 لاپه پرييه،

(42x28) سم چاپخانه: كوردستان.

زمان: كوردى (موكرىانى).

رينووس: عه ره بى.

ژمارهكان:

- ژماره (1)، 11ى كانونى دووهى 1946 دا ريكهوتى 20ى بهفرانبارى 1324 دهرچووه.

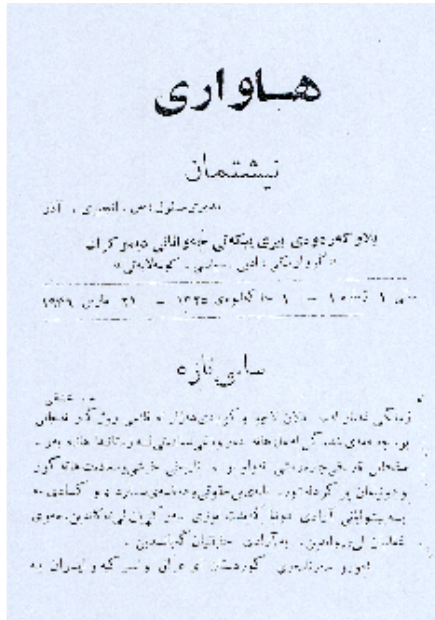
ژماره 93، 11 رهزبهه 1325.

تپيىنى:

هاواری نیشتمان

گوڤار

1946

بلاوکراوه‌ی بیرى ییکه‌تى جه‌وانانى

کوردستان

گوڤاریکی ئەدهبی، سیاسی، کۆمه‌لایه‌تییه
مدیر مسئول: سدیق ئەنجیری ئازەر (ص).

انجیری انز).

وێنه : یه‌ك وێنه‌ی تێدایه‌.

نرخ: 10 ریال.

پێوانه: (5، 14، 22 ×) سم و 40 لاپه‌په‌یه‌.

چاپخانه: کوردستان.

جیگا: مه‌هاباد.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو، موکریان).

رێنوس: عه‌ره‌بی.

ژماره‌کان: ته‌نیا (1) ژماره‌ی لی‌ دهرچووه‌.

(سه‌ید عه‌بدوللای سه‌مه‌دی)ش له

مه‌هاباده‌وه نووسیویه:

("ئه‌حمه‌د شه‌ریفی"ش رای وابووه که (112)

ژماره‌ی له زه‌مانی کۆماردا لی‌ دهرچووه، دواى

روخانى کۆماریش دوو ژماره‌ی (113 و 114 ی

به‌ده‌سخت له ته‌وریز چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه).

هه‌ر (سه‌ید عه‌بدوللای)، دواى ئه‌وه‌ی را

ئالۆزه‌کانی (جه‌مال خه‌زنه‌دار) له‌باره‌ی ئەم

روژنامه‌وه دهرده‌خا، ئینجا ده‌نووسی:

(به‌لام به‌ رای مامۆستا عه‌بدوللای ئه‌یوپییان لی‌

دهرچووه‌و خۆم له ئه‌رشیفدا 110 ژماره‌که‌م

هه‌بوو. ئه‌و روژه که ده‌بوو ژماره 111 ی چاپ

بکری، من سه‌ردانی چاپخانه‌ی کوردستانم کرد

دیتم له‌جی - کوردستان په‌رێک ئیعلان به‌ناوی

پێشوازی کردن له ئه‌رته‌شی شاهه‌نشاهی ئێران

چاپ کراوه، من دانه‌یه‌ک له ئیعلانه‌که‌م ده

ئه‌رشیفدا پاراستبوو).

* 82 ژماره‌ی له‌به‌رگێکدا چاپکراوه‌ته‌وه،

بروانه:

- پۆژنامه‌ی کوردستان، ئاماده‌کردنی ره‌فیع

سالح و سدیق سالح، بنکه‌ی ژین و ده‌زگای

ئاراس، چاپخانه‌ی ئاراس، هه‌ولێر، 2007.

ژماره 1، سالی 1، 1 ای خاکه لیوهی 1325ی ههتاوی (21ی مارتی 1946).

ههلاله

گۆقار

1946

کۆمیتتهی محلی حزبی دیموکراتی کوردستان /

لکی بۆکان ده‌ری ده‌کات

مدیری ئیداره: ح. قزلی (حه‌سه‌ن قزلی)

وینه: 6 دانه.

پێوانه: (5ر22×15) سم و 30، 31 لاپه‌په‌یه.

چاپخانه: بۆکان.

جیگا: بۆکان.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو).

رینفوس: عه‌ره‌بی.

ژماره‌کان: ته‌نیا (3) ژماره‌ی لی دهرچوو.

– ژماره 1، ره‌شه‌مه‌ی 1324 (مارس 1946).

– ژماره 2، خاکه لیوهی 1325.

– ژماره 3، سالی یه‌که‌م له بانه‌مه‌ری 1325.

تیپینی:

(عه‌لاه‌دین سجادی) له کتیبی میژوی ئه‌ده‌بی

کوردی دا له‌باره‌یه‌وه نووسیویه:

(گۆقاریکی ئه‌ده‌بی و پیلانی بووه بۆ لقی حزبی دیموکراتی کوردستان، له 21ی مارتی 1946 تا حوزه‌یرانی عه‌ینی سال 3 ژماره‌ی له‌شاری بۆکان دهرچوو)

(جه‌بارجه‌باری) ش له کتیبی میژوی

رۆژنامه‌گه‌ری کودی دا نووسیویه:

(سه‌ره‌کی نووسه‌ری گۆقاره‌که – حه‌سه‌ن قزلی

تورجانی زاده‌یه) وه هه‌تا مانگی حوزه‌یرانی

1946 ژیاوه ته‌نیا (3) ژماره‌ی لی دهرچوو، ئه‌م

رۆژنامه‌یه‌ش وه‌کو ده‌سته خوشکه‌کانی تری به

له‌ناوچوونی کۆماری مه‌هاباد داخراو ده‌سته‌ی

به‌رپوه‌به‌ری دهربه‌دهرکران)

(جه‌مال خه‌زنه‌دار) یش پیی وایه:

(له‌لایه‌ن لاوانی دیموکراتی کوردستان بلّو

ده‌کرایه‌وه)

(د. که‌مال مه‌زه‌ر) یش وا ئاماژه‌ی بۆ کردوووه

که:

(ژماره‌ یه‌کی: ره‌شه‌می 1324، سه‌ره‌تای

مارتی 1946) دا دهرچوو، (ژماره‌ یه‌کی 30

لاپه‌په‌یه، له‌سه‌ر دوا لاپه‌په‌ری و له

چوارچییوه‌یه‌کی تایبه‌تیدا دیسان ناوی

گۆقاره‌که چاپ کراوه‌و له‌لای سه‌ره‌وه نووسراوه:

با به‌ری بۆنی (هه‌لاله) و به‌ییوون

ئابروی عه‌تری گۆلی کاشانی

وادیاره ژماره‌کانی لای د. که‌مال دیار نه‌بووه،

بۆیه نووسیویه:

(چه‌ند ژماره‌یه‌کی که‌می لی دهرچوو).

لای (حه‌مه‌ سالخ فه‌ره‌ادی) یش خاوه‌نداریتی

خراوه‌ته پال (لاوانی دیموکراتی کوردستانی

ئێران) و میژوی دهرچوونی ژماره‌ (یه‌ک) ی له

رۆژی نه‌ورۆزی سالی 1946 دانراون.

دەنگى گىتى تازە

رۇژنامە

1946

نامەيىكە ئەدەبىي، خويندەھوارى، زمانى،
ئىجتىماعى، پەيامى، ھەفتەى كوردىيە
خاۋەندى ئىمتىياز: محامى فائق توفىق
مدىرى ئىدارەو رەئىسى تەھرىرى: حسين
حوزنى موكرىانى
مدىرى مەسئول: محەمەد بابان.
چاپخانى: مەعارىف، مەنصور.
چۈنئىھتى دەرىچون: ھەفتانە، 4 لاپەرە.
ويئە: ھەيە.
پىۋانە: 35ر5 × 50ر5سم. بەتال.
جىگا: بەغدا.
زمان: كوردى (كرمانجى خوارو).
پىنوس: ەرەبى.
نرخ: دىنارىك و 250 فىلس بۇ سالىك.
ژمارەكان: (31) ژمارەى وەك رۇژنامە لى
دەرچوۋە.
ژمارە 1، بەرانبەر ژمارە4، سالى4، 18ى
تشرىنى دوۋەمى 1946.
ژمارە 34، 25 ئابى 1947.

- ژمارە 6 ، سالى شەش، مارتى 1952، پىۋانە
23,5 × 31سم. 4 لاپەرە. زمانى : كوردى.
- ژمارە 7، سالى شەش، نىسانى 1952 پىۋانە
23,5 × 31، 4 لاپەرە.
- ژمارە (10، 11، 12، 13) لا، سالى 6-7،
لەبەرگىكدا، لەتەمموزو ئەيلول و ئەغستوس و
تشرىنى يەكەمى، پىۋانە 23,5 × 31، 4 لاپەرە،
كوردى.
- ژمارە 1، سالى 7، 1953، كوردى
- ژمارە 6، سالى 7، ئوغستوسى 1953،
كوردى
- ژمارە 2، سالى 8، مارتى 1954، كوردى
- ژمارە 2، سالى 9، حوزەيرانى 1955، كوردى
دواى كۆنگرەى سىيەم و جىابونەوہى گروپى
مامۇستا ھەمزە عبدوللا لە پارتى و گروپى
ناوبراۋ بە ناۋى پارتى ديموكراتى كورد. بە
ھەردوۋ زمانى كوردى و ەرەبى بە جيا
بەردەوام بوون لە دەرکردنى گوڧارى رزگارى.
- ژمارە 3، سالى 8، كانوونى يەكيبى 1953. بە
كوردى و ەرەبى
- ژمارە 4، سالى 8، كانوونى دوۋ 1954، بە
كوردى و ەرەبى
- ژمارە 5، سالى 8، مارت 1954
- ژمارە 6، سالى 8، نىسانى 1954
- ژمارە 7، سالى 9 تشرىنى دوۋى 1954
سەرچاۋە: ئەرشىفى مامۇستا محەمەدى مەلا
كريم.

* ھەر (5) ژمارەى لە ئەرشیفی بنەمالەى پەشید باجەلاندا پارێزراوە.

* ھەموو ژمارەکانى چاپکراوەتەو، وەک پاشکۆیەک، بېروانە:

پوژنامەى کوردستان، نامادەکردنى رەفیق سالی و سدیق سالی، بنکەى ژین و دەزگای ئاراس، چاپخانەى ئاراس، ھەولێر، 2007.

**گروگالی مندالانى كورد
گۆڤار
1946**

بیری کارگەرانی چاپخانەى کوردستان

مدیری ئیدارە: قادری مودەرسی.

چۆنیەتی دەرچوون: مانگانە.

وینە: ھەیه، 2 وینە.

نرخ: 3 قەران.

پێوانە: (21×12) سم و 14-15 لاپەرەیه.

چاپخانە: کوردستان.

جیگا: مەھاباد.

زمان: کوردی (موکریانی).

رێنوس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا (3) ژمارەى لى بلاوکراوەتەو.

- ژمارە 1 بانەمەرى 1325 (1946).

- ژمارە 2، جۆردانى 1325 (1946).

- ژمارە 3، پوئپەرى 1325 (1946).

تییینی:

-سەرجهم ژمارەکانى چاپکراوەتەو، بېروانە:
گۆڤارى گروگالی مندالانى كوردو سەرەتای پوژنامەنوسى پەرورەدی، د. ھیمدادى حوسین، بلاوکراوەکانى ئاسۆى پەرورەدی، چاپخانەى پەرورەدە، ھەولێر، 2002.

نازربايجان-كوردستان

پوژنامە
1947

ماوەى پوژنامەى کوردستان

خاوەنى: كۆمیتەى ناوەندى فیرقەى دیموکراتى نازەربايجان- باکو.

بەرپرس: رەحیمی قازى و عەلى گەلاویژ، وەكو ئۆرگانى حزبى دیموکراتى کوردستان، لە باکو سەرپەرشتى بەشە کوردییەکیان کردوو.

هنا بغداد... ئيره بهغدايه

گوڤار

1947

مجلة شهرية جامعة

خاوهنى: بهريوه بهرايه تى گشتى ئاراسته كردون

و ئيزگه. (مديرية التوجيه والأذاعة العامة)

چونيه تى ده رچوون: مانگانه.

ويته: ههيه.

پيوانه: (22×28) سم.

چاپخانه: مطبعة و زنگو غراف الرابطة.

جيگا: بهغداد.

زمان: عه ره بى، كوردى (گرمانجى خواروو).

رينووس: عه ره بى.

ژماره كان: وا دياره (171) ژماره لى

بلاو كراوه ته وه.

- ژماره 171 لى له ذى الحجه 1377 / ته مووزى

1958 د.

تيپينى:

له راستيدا گوڤاريك له رۆژنامه نووسى

كورديدا به ناوى (ئيره بهغدايه) نه بووه،

به زمانى كوردى ده رچوو پيت، به لكو گوڤاره كه

پيوانه: (4) لاپه ره ي وه كو قه باره ي

رۆژنامه كانى دواى (راپه رين) بوو، 3 لاپه ره ي

به زمانى نازهرى و لاپه ره يه كيش به زمانى كوردى

بلاو كراوه ته وه.

جيگا: باكو، پايته ختى نازه رباينجان.

زمان: نازهرى، كوردى.

رينووس: عه ره بى.

ژماره كان:

- ژماره 1، سه رماوه زى 1326 (كانونى

يه كه مى 1947).

- ژماره 1337، بانه مه رى 1340 (1962).

تيپينى:

چهند به رگيكي ئه م رۆژنامه يه له كتىبخانه كه ي

كوڤى زانيارى عيراق - ده سته ي كوردو هه موو

ژماره كانى له كتىبخانه ي دكتور مارف خه زنده دار

پاريژراوه.

شوعله

گوڤار

هه ولير

بلاو كراوه يه كه ي عه ره بى و كوردى بووه،

عبداللطيف السعدى (نزير-؟) سه ره رشتى

ده ر كردنى كردووه.

سه رچاوه: موسوعة سرية خاصة بالحزب

الشيوعي العراق السري، الجزء 1، بغداد 1949،

ل73.

نزار

گۆڤار

1948

گۆڤارىڭكى ھەفتىيىسى سىياسى كوردى و عەرەبى

يە

خاۋەنى ئىمتىياز سەرۋىكى نووسىن: عەلئەدىن

سجادى.

بەرپۆھبەرى نووسىن: مەحمود ئەلسنەۋى.

ۋىئە: ھەيە.

پېۋانە: (5ر22×30) سم و 24 لاپەرەيە.

چاپخانى: مەعارىف/ بەغدا.

زمان: كوردى (كرمانجى خوارو)، عەرەبى.

رېنوس: عەرەبى.

ژمارەكان: تەنيا (22) ژمارە لى

بلاوكراۋەتەۋە.

–ژمارە 1، 30 مارتى 1948 .

–ژمارە 22، 15 شوباتى 1949 .

تېيىنى:

ئەگەرچى گۆڤارەكە ھەفتانە بوۋە، بەلام بە (2)

ھەفتە جارىك دەرچوۋە.

ژمارە ئۆررېژنالەكانى لى كىتېبخانى (رەفىق

سالىح) و (عەبدوللا زەنگەنە) ھەيە.

ناۋى(ھنا بغداد) بوۋە و بەشىكى بەزمانى
كوردى تىدا بلاوكراۋەتەۋە، ھەندىك لى
نووسەرانى كورد، وتارو شىعرو بابەتى ھەمە
پەنگيان تىدا نووسىۋو، زۆربە لاپەرەكانى
بەشە كوردىيەكە لى بۆ بلاوكردنەۋە
پروگرامەكانى مانگىكى بەشە كوردىيەكە
ئىزگە لى بەغدا تەرخان دەرە. چەند ژمارە يەكى
لە كىتېبخانى عبدوللا زەنگەنە ھەيە. لى بارە
ژمارە يەكى گۆڤارەكەش زۆربە لى سەرچاۋە
كوردىيەكان، بەتايىبەتى د. كەمال مەزھەر
جەمال خەزەندار و جەبارجەبارى، لى سەرئەۋە
كۆكن كە ژمارەيەكى لى سالى 1950 دا
دەرچوۋى، بەلام زاھىدە ئىبراھىم نووسىۋە:
(صدرت فى بغداد سنة 1947).

سەرەتا بەشە كوردىيەكە، لى گۆڤارەكە دا
نەبوۋە، ئەو ژمارانە لى لى عبدوللا زەنگەنە
پارېزاون لى نىۋان ژمارە 151 لى تشرىنى
دوۋە مى 1956 و تەموزى 1958 دا يە،
بەشە كوردىيەكە لى، كەم و زۆر، تىدا
بلاوكراۋەتەۋە.

ههتاو

(هتاو)

رۆژنامه

1948

سه‌رجه‌م ژماره‌کانی چاپ‌کراوه‌ته‌وه، بېروانه:
گۆڤاری نزار یه‌که‌مین گۆڤاری سیاسی کوردی،
ئاماده‌کردنی ره‌فییق سالح، لیکۆلینه‌وه‌ی سدیق
سالح، ده‌زگای سه‌رده‌م، سلیمانی، 2000.

سلیمانی

رۆژنامه

1948

خاوه‌نی ئیمتیاز: مه‌عروف عارف.

به‌رپۆه‌به‌ری به‌رپرس: سه‌دیق نه‌قاش.

جیگا: به‌غدا.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو).

رینوس: عه‌ره‌بی.

ژماره‌کان:

-ژماره‌ی 1 له حوزه‌یرانی 1948 دا ده‌رچوو.

تیپینی:

ئهم رۆژنامه‌یه‌مان نه‌دیوه، سه‌رچاوه‌ی ئهم
زانبارییانه‌مان ژماره 924 ی رۆژنامه‌ی (ژین) ی
1 ی ته‌مووزی 1948 بووه.
هه‌رچی کتیبی (کشاف الجرائد والمجلات
العراقية) یه، نووسیویه:

جريدة السليمانية

جريدة اسبوعية

صاحبها: معروف العارف.

صدرت في بغداد سنة 1948 باعداد قليلة.

له ئیندی‌کسی ناوه‌کانیش ناوی ئهو
رۆژنامه‌یه‌ی له پال ناوی خاوه‌نه‌که‌ی
نه‌نووسیوه، به‌لکو هه‌ردوو ناوی رۆژنامه‌ی
(البلاغ) و (الطریق) ی نووسیوه، که دوو
رۆژنامه‌ی رۆژانه‌ بوونه‌وه له سالی
1952، 1953 دا له به‌غدا ده‌رده‌چوون.

رۆژنامه‌یه‌کی کوردی ئه‌ده‌بی و کۆمه‌لایه‌تییه

خاوه‌نی: ئه‌مین ره‌واندزی.

مدیری ته‌حریر: محامی ناجی.

چۆنیه‌تی ده‌رچوون: هه‌فتانه.

نرخ: 10 فلس.

وینه: نییه.

پێوانه: (30x42) سم و 4 لاپه‌ره‌یه.

چاپخانه: پیده‌چی له چاپخانه‌ی (ژین) ی

پیره‌مێرد چاپکراوی.

جیگا: هه‌ولێر.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو).

رینوس: عه‌ره‌بی.

ژماره‌کان: ته‌نیا ژماره (1) ی له 11 ی ئه‌یلوولی

1948 دا بلاو‌کراوه‌ته‌وه.

تیپینی:

- ئۆرینتالی ئهم رۆنامه‌یه له کتیبخانه‌که‌ی
(شیخ محمەدی خال) پارێزراره، جاریکی دیکه

وهكو ديارى ژماره 8ى گۆڤارى (رۆژنامه قانى)
بلاوكراوه ته وه.

- ئەو (ناجى) يه ي كه له سه ره وه وهكو (مدير
ته حريه) ناوى ها تو وه. واى بۆ ده چين محامى
(ناجى شائولى) جووله كه بو ويئت، كه له
چله كانه وه تا سه ره تاى په نجاكان، كارى
پاريزه رى له هه ولير كردو وه هه ره ئه ويش له
دادگادا بهرگرى له (گۆران)ى شاعير كردو وه.

ريگا

گۆڤار

ئۆكتۆبهر نوڤه مبه رى 1948

له گوندى سيته كى شارباژير- سلیمانی،
به كوردی و فارسی له لایه ن هسه ن قزلیجی و
غه نى بلوریان به هاوكارى شیخ له تیفی حه فید،
به ناوی ئۆرگانی كۆمه له ی ژيانى كورد، يه ك
ژماره ی به تايپ و رۆنيو ئی ده رچوو ه.

سه رچاوه: غه نى بلوریان، ئاله كۆك..
به سه ره اته كانى سياسى ژيانم، (ستكه و لم،
1997) ل 375-376.

دهنگى فەلاح

گۆڤار

1948

له لایه ن حزبی شیوعی عراق به كوردی
ده رچوو ه، ژماره 3، سالی 3، مایسی 1950.
تییینی: هه ره له سلیمانی بلاوكراوه يه ك به ناوی
فه لاه وه ده رچوو ه، به پی ی ژماره 2، سالی 1،
تشرینی يه كه می 1950، به پیوانه ی 22 × 23
سم. هه ره ها بلاوكراوه يه كى تر به ناوی يه كی تی
فه لاه. ئۆرگانی كۆمه له ی ئازاد كردنی
فه للاحه كان به 4 لاپه ره وه به پیوانه ی 21
× 30 سم، به پی ی ژماره 2، سالی 1، مارتی
1954.

سه رچاوه:

- ئه رشیفی نه ته وه یی كوردستان / دادگای
سلیمانی، دۆسییه ی 950/85 ی 9 له كانونی
یه كه می 1950، كیشه ی فه تاح فه رج بو وه.
- به پی ی هه مان سه رچاوه وه دۆسییه، ژماره 1 ی
به ناوی "بلاوكراوه ی فه لاه" له تشرینی
یه كه می 1950 دا بلاوكراوه ته وه.

Bulletin du Centre d Etudes Kurdes

گۆڤار

1948

خاوه نی: د. كامه ران به درخان.

زمان: ئینگلیزی، فه ره نسى

چۆنیه تی ده رچوون: مانگانه ی ناریکوپیک

جیگا: پاریس/ فه ره نسا

ژماره كان:

ژماره 1، 1948.

ژماره 9، 1949.

مرۆڤه

گوڤار

1948

پارتی دیموکراتی کورد-عراق، ده‌ری کردوه، ژماره 3 ی له دیسه‌مه‌به‌ری 1948 دا بلاوکراوه‌ته‌وه.

سه‌رچاوه: الموسوعة السريية للحزب الشيوعي العراقي،

النجمة

روژنامه

1949

شیوعیه‌کانی سلیمانی سه‌ره‌تای 1949 به ریه‌به‌ری نه‌که‌رم یامولکی له حشع جیا‌بوونه‌وه. روژنامه‌ی "النجمة" یان به‌عه‌مه‌لی‌و به‌ده‌ستخه‌ت ده‌رکرد. ژماره (1) ی سالی (1) ی له 1949/7/23 ده‌رچوو. ناوی "النجمة" له ناو نه‌سته‌تیره‌یه‌کی پینچ چوکه‌له‌بی‌دایه‌و له ژیریدا دروشمی (المجد الخالد لقادتنا الابطال)، خوارتر (نشرة تنظيمية تثقيفية داخلية) نووسراوه. پیناچی ژوری لی ده‌رچوو بی‌ت.

سه‌رچاوه: رعد هاشم توفیق الشاطی، الصحافة الشيوعية فی العراق 1953-1958، بغداد، ایلول 1996، ص 64 (رسالة ماجستير غير منشورة مقدمة الى مجلس معهد التاريخ العربي والترات العلمي).

کوه‌نور

روژنامه

1949

خاوه‌ن: سلیمان نه‌وشیروانی. جینگا: تاران.

زمان: فارسی.

خه‌باتمان

بلاوکراوه

1949

نشره فرعیه داخلیه لپارتی دیموکراتی کورد/عراق، ژماره 8 سالی 1، 1949، (8) لاپه‌ره به‌ده‌ست‌نووس و له‌سه‌ر کاغه‌زی رایزی فلسکاب نووسراوه. له به‌غداد ده‌رکراوه. سه‌رچاوه: ئه‌رشیفی ماموستا محه‌مه‌دی مه‌لا که‌ریم.

ده‌نگی کوردستان

Deng Kurdistan

گوڤار

1949

La Voix du Kurdistan The voice of Kurdistan

ئۆرگانی لاوانی کورد له ئه‌وروپا

نوسه‌رانی: T.D.K. ئه‌رده‌شیر مه‌زده‌ک،

مه‌مۆ، 5.A.Q

چۇنيەتى دەرچوون: مانگانە.

پيوانە: (21×30)سم و(16-20) لاپەرە.

جینگا: سويسرا.

زمان: فەرەنسى، كوردى - جاروبار - (كرمانجى باكور).

رېنوس: لاتين.

ژمارەكان:

- ژمارە 1، تەمموزى 1949.

- ژمارە 2، لە ئابى 1949.

- ژمارە (4.3)، ئەيلول و تشرىنى يەكەمى 1949.

- ژمارە 5، تشرىنى دووى 1949.

ئاگا و پروداوى هەفتەيى

گۆڤار

1949

لەلایەن كاروبارى ئالوگۆرى خویندەوارى

ئەمرىكاو لە بەغدا دەردەچى

سەرنووسەر: بەكر دليز.

چۇنيەتى دەرچوون: هەفتانە بوو.

وینە: هەيە.

پيوانە: (17×23)سم و(18) لاپەرەيە.

چاپخانە: معارف.

جینگا: بەغدا.

زمان: كوردى (كرمانجى باشوور).

رېنوس: عەرەبى.

ژمارەكان: (193) ژمارەى بەم ناوہوہ لى

دەرچووہ.

- ژمارە (1)، سېپتەمبەرى 1949.

- ژمارە 193، 8ى حوزەيرانى 1953.

تېيىنى:

(زۆرەيى ژمارەكانى لە كتيپخانەى كۆنگرېس لە

واشتنۆن هەلگىراون). لە ژمارە 194ەوہ بووہ بە

پەيام.

بۆ پيشەوہ

گۆڤار

1949

نەشرەيەكى ناوخۆيى لقى پارتى ديموكراتى كورد/عراق. لەژېر دروشمى: تيبكۆشن بوۆ بەهيزکردنى ماليەى پارتيتان. تيبكۆشن بوۆ بەهيزکردنى تەنظيمى پارتيمان. (4) لاپەرە كاغەزى رايىزى فليسكاب. ژمارە (3) روژى دەرچوونى لەسەر نيبه. تەنيا بابەتيكى بەناونيشانى (يادى شوپرشى شيخ سەعيدى دياربەكرى ھۆكانى و ئەنجامى و كەلك لى وەرگرتنى) لەخۆ گرتووہ.

سەرچاوہ: ئەرشيفى م. محەمەدى مەلا كەريم.

الاتحاد

رۆژنامه

1949

رێكخراوی (الاتحاد) به رێبهری كهريم سوؤفی و ئه ندامیتهی عومهرعهلی و كه مال مهحمود، دواى جیابوونه وهیان له (النجمه) ههر له سلیمانی پێكهات. رۆژنامهی "الاتحاد" یان به عه ره بی ده ركرد. دروشمیان (اتحاد الشیوعی العراقی تحت قیاده برولیتاریه حکیمه واجب تاریخی مقدس) بوو. 1949/10/16 ئه و تا قمه ده سگێر کران و رۆژنامه کهیان نه ما. سه رچاوه: رعد هاشم توفیق الشاطی، الصحافه الشیوعیه فی العراق 1953-1958، بغداد، ایلول 1996، ص 65 (رساله ماجستیر غیر منشوره مقدمه الی مجلس معهد التاریخ العربی والتراث العلمی).

ئاكری

رۆژنامه

1950

خاوهن و سه رنووسه ر: شاکر فه تاح

جیگا: ئاكری.

زمان: كوردی

ژماره كان: 10 ژماره ی لی ده رچوو ه.

ژماره 1، 15 ی ته مموزی 1950

ژماره 10، 15 ی ئه یلولی 1950.

تییینی: ئاكری، پۆژنامه ی دیوار بووه.

هه ولیر.. اربیل

رۆژنامه

1950

پۆژنامه که ی زانستی و وێژهی ههفته یی به له

هه ولیر ده رده چی

رۆژنامه که ی ادبی ثقافی ههفته یی به

جریده اسبوعیه ادبیه ثقافیه

خاوه نه که ی: کۆمه له ی مامۆستانی هه ولیر.

مدیری مسئول: جه میل په شید، ژماره (1-13)،

یوسف شیخ یه حیا، ژماره (14-61).

ده سته ی نووسه ران: عه بدولمه جیدحه سه ن،

عیزه دین فه یزی، ئه سته ر سه عید.

مدیری ئیداره: جومعه محمه د.

نرخ: 20.10 فلس.

پێوانه: (62×40) سم و (4.2) لا په ره.

چاپخانه: حداد/موسل، كوردستان، أم

الریبعین/موسل.

جیگا: هه ولیر.

زمان: عه ره بی، كوردی (كرمانجی باشوور).

رینووس: عه ره بی.

ژماره كان: ته نیا 140 ژماره ی لی بلاو كراوه ته وه.

-ژماره 1، شه ممه ی رۆژی 16 كانونی یه كه می

سالی 1950.

-ژماره 140، رۆژی 28 ی كانونی یه كه می

1953.

تییینی:

بۆ زانیاری زیاتر له سه ر ئه م پۆژنامه یه، پروه نه:

رۆژنامه ی هه ولیر (1950-1953)، (مه حمود

زامدان)،

-له ژماره (14) وه، (یوسف شیخ یه حیا) بووه

به مدیری ئیداره ی و (مسته فا حه سه ن) خراوه ته

نیو ده سته ی نووسه رانه وه... له ژماره

(62) وه وه، (جه مال جه میل) بووه ته مدیر

ئیداره و (مسته فا حه سه ن) یش، له ده سته ی

ژماره 8، سالی يهكهم، 8ى تشريني يهكهمى
1951.

خۇرنشېن
پۇژنامە
1951

بەريۇبەرى رۇژنامە: د.دەكىلى كوردستانى.

چۇنيەتى دەرچون: هەفتانە.

جىگا: تاران.

زمان: فارسى، كوردى.

رېنوس: عەرەبى.

ژمارەكان: (15) ژمارە لى دەرچووه.

– ژ 1، 19ى گەلاويژى 1330 (10ى ئوتى
1951).

– ژ 21، 15ى رەزىيەرى 1331 (11ى
ئوكتۇبەرى 1952).

تېيىنى: بۇ زانىارى زياتر، پروانە:

– مستەفا مەروفي، باسيك سەبارەت بە
رۇژنامە نووسىي كوردى لە كوردستان ئيران،
گۇقارى كاروان (گۇقار)، ژمارە 1، هەولير، 20ى
نيسانى 1998.

– ئەحمەدى شەرىفى، حەوتە نامەى خۇرنشېن،
گىزنگ (گۇقار)، ژمارە 17، پاييزى
1997 (1376)، سويد.

(جەمال خەزەندار) لەسەر زارى (هيمنى) شاعير
وا باسى كردووه:

نووسەران نەماووه (يوسف شېخ يەحيا) ش لە
مدیر ئیدارە نایبندرى.

لە ژمارە (63) دا، (نافع دەباغ) بووه بەئەندامى
دەستەى نووسەران و تا ژمارە (88) لەگەليان
بووه.

لە ژمارە (89) وه (حوسين شىروانى) دیتە ناو
دەستەى نووسەران، تا دوا ژمارە لەگەليان
دەبيت و (نافع دەباغ) نامينييت.

* زۆربەى ژمارەكانى لە كتيبخانەى هەريەك لە،
(مەحمود زامدار) و (عەلى جوگل بەريە)
پاريژاون.

زاگروس

رۇژنامە

1951

خاوهنى ئيمتيازو بەريۇبەرى بەرپرس: ناسر

نازاد پوور.

جىگا: سنە

زمان: فارسى

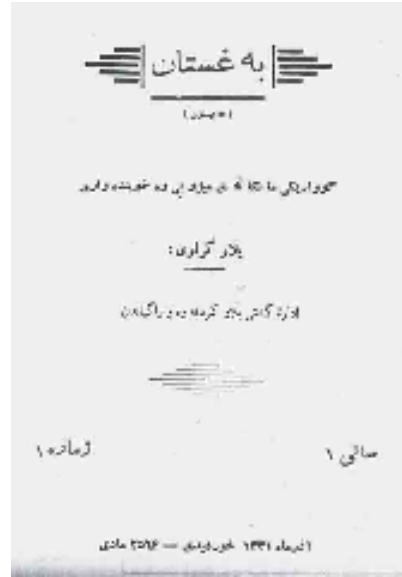
ژمارەكان:

بغستان

گۆڤار

1952

گۆڤاریکی مانگانە میژبویی وه خویندهواری

بلاوکرایی ئیداره‌ی گشتی بلاوکردنه‌وهو

راگه‌یاندن

خاوه‌نی: به‌رپوه‌به‌ریتی رادیوی تاران.

سهرپه‌رشتیار: د. محهمهد موکری.

جیگا: تاران.

زمان: فارسی، کوردی.

ژماره‌کان:

ژ 1، سالی 1331، ئاذه‌ر ماه خورشیدی،

2562 ی مادی (1952).

ئافره‌تی ئازاد

گۆڤار

1952

له‌لایه‌ن حزبی شیوعی عراق له‌سلیمانی

ده‌رچوو.

سهرچاوه: ئه‌رشیفی نه‌ته‌وه‌یی کوردستان-

سلیمانی (دۆسیه‌کانی دادگای سلیمانی).

کانیسکان

گۆڤار

1952

سهرچاوه: ئه‌رشیفی نه‌ته‌وه‌یی کوردستان،

نوسراوی پۆلیسی سلیمانی/یه‌که‌ی تایبه‌ت،

ژماره 757 دادگای سلیمانی، کیشه‌ی عومه‌ر

ره‌شید خه‌یات رۆژی 1952/12/30

گۆڤاره

گۆڤار

1952

سهرچاوه: ئه‌رشیفی نه‌ته‌وه‌یی کوردستان،

نوسراوی پۆلیسی سلیمانی/یه‌که‌ی تایبه‌ت،

ژماره 757 دادگای سلیمانی، کیشه‌ی عومه‌ر

ره‌شید خه‌یات رۆژی 1952/12/30.

رزگاری جدیدة

گۆڤار

به‌غدا 1952

بالی سالح روشدی و مسته‌فا که‌ریم، پاش

جیابونه‌وه‌یان له‌پارتی دیموکراتی کورد، ده‌ریان

کردوو.

سهرچاوه: جه‌لال تاله‌بانی، هه‌مزهی و سالحی

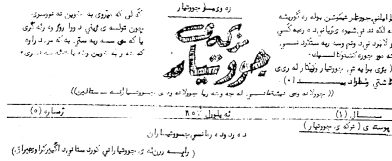
له‌پارتیدا، خاک (گۆڤار) ژماره 20، سالی 2، 10

شوباتی 1999.

نرگه‌ی جوتیار

روژنامه

1953

1- (تشریح و تفسیر) ...
 2- (تشریح و تفسیر) ...
 3- (تشریح و تفسیر) ...
 4- (تشریح و تفسیر) ...
 5- (تشریح و تفسیر) ...
 6- (تشریح و تفسیر) ...
 7- (تشریح و تفسیر) ...
 8- (تشریح و تفسیر) ...
 9- (تشریح و تفسیر) ...
 10- (تشریح و تفسیر) ...

خویان بو دهرهینانی (انتشالی)ی حشع بوو لهو
 ههلو مه رجه‌ی تی‌ی کهوتیوو.
 سه‌رچاوه: نهوشیروان مسته‌فا ئه‌مین، چه‌ند
 لاپه‌ریه‌که له میژووی روژنامه‌وانی کوردی،
 به‌رگی سیهم - به‌شی یه‌که‌م، سلیمانی، 2004.
 153 ل.

په‌یام

گوڤار

1953

گوڤاریکی ئه‌ده‌بی و خوینده‌واری هه‌فته‌ی یه له
 لایه‌ن کاروباری ئالوگوری خوینده‌واری (معهد
 التبادل الثقافي) ئه‌مريکاوه دهره‌هینرا.
خواه‌نی: کاروباری ئالوگوری خوینده‌واری
 ئه‌مريکا، به‌غدا.

سه‌رنوو‌سه‌ر: به‌کر دلیر چه‌ویزی.

نرخ: به‌خواری دابه‌ش ده‌کرا.

وینه: هه‌یه.

پێوانه: (17×5، 122) سم (25×5×27) سم
 وه (1) لاپه‌ره بووه.

زمان: کوردی (کرمانجی خواریو).

ژماره‌کان:

له‌لایه‌ن کۆمه‌له‌ی جوتیارانی شاره‌زوری سه‌ر

به‌پارتی دیموکراتی کوردستان/عراق، به‌زمانی
 کوردی و به‌دوو لاپه‌ره‌ی پێوانه 29.5 × 21 سم
 دهرچوو، به‌تایپ و رونوو راکیشراوه و نرخ‌
 (10) فلس بووه.

ژماره (5)، سالی 1، ئه‌یلولی 1953.

ژماره (6)، سالی 1، تشرینی یه‌کی 1953.

ژماره 7 و 8، سالی 1، تشرینی دووم و
 کانوونی یه‌کی 1953.

سه‌رچاوه: ئه‌رشیفی م. محمه‌دی مه‌لا که‌ریم.

رینگا

بلاوکراوه

1953

گروپی جه‌مال چه‌یده‌ری، پاش
 جیا‌بوونه‌وه‌یان له‌حزبی شیوعی عراقی، سالی
 1953، به‌زمانی عه‌ره‌بی "رایة الشغيلة" و به
 زمانی کوردی رینگایان دهرئه‌کرد. به‌قسه‌ی

ژماره 194، (یهکهه ژماره‌ی ئەم گۆڤاره بووه که پێشتر به ناوی ئاگاو رووداوی ههفته‌یی دهرده‌چوو)، له 15ی حوزه‌ییرانی 1953دا بڵاوکراوه‌ته‌وه.

– ژماره 276ی له 10ی کانوونی دووهمی 1956.

– ژماره 392، 30 حوزه‌ییرانی 1958

– ژماره 393، 7ی ته‌موزی 1958.

تییینی:

* جگه له‌وه‌ی ناوه‌روکه‌که‌ی بۆ پرۆپاگه‌نده بۆ سیاسه‌تی ئەمریکا ته‌رخان کرابوو، به‌لام له‌گه‌ل ئەوه‌شدا خزمه‌تی زمان و ئەده‌بی کوردی کردوو.

* زۆربه‌ی ژماره‌کانی له کتیبخانه‌ی کۆنگرێسی ئەمریکی له به‌رگ گیارون و به‌پوختی هه‌لگیراون، له (دار الکتب والوایق العراقیه)ش پارێزراوه.

یه‌کیتی هه‌للاح

بلاوکراوه

1954

بۆ ئاسایش و زه‌وی و زاری ئازادی، ئۆرگانی کۆمه‌له‌ی ئازادکردنی هه‌للاحه‌کانه. حیزبی

شیوعی عێراق – سلیمانی، مانگانه و به‌پیاوانه‌ی 21×30 سم و (4) لاپه‌ره‌و نرخ‌ی 20 فلس به چاپ (تایپ رایته‌رو رۆنیو) دهرده‌چوو. ژماره 2، سالی 1، له مارتی 1954دا بڵاوکراوه‌ته‌وه.

سه‌رچاوه: ئه‌رشیی نه‌ته‌وه‌یی کوردستان/سلیمانی.

ده‌نگی فه‌قی

سلیمانی

1954

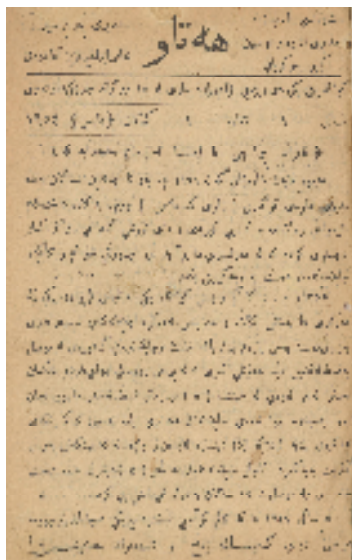
له‌لایه‌ن یه‌کیتی فه‌قییه‌کانی ئایینی له سلیمانی، به‌ده‌ست‌نووس ته‌نها (5) ژماره‌ی لی دهرچوو، لاپه‌ره‌کانی له‌نیوان 16–20 لاپه‌ره بوون. ژماره (1) ی به‌هاری 1954.

سه‌رچاوه: محمه‌دی مه‌لا که‌ریم، لاپه‌ره‌یه‌ک له‌خه‌باتی فه‌قیکانی کوردستان، به‌یان (گۆڤار)، ژماره 2، 1972. ل 1–20.

هه‌تار

گۆڤار

1954

کۆڤاریکی کوردی و ویژهبی (ادهبی)یه

دهنگی داس

بانیخیلان
1956

ریکخراوی جوتیارانی وارماوهو بانیخیلان و مهیدان، بهسهرپه رشتی مهلا نهحمه دی بانیخیلانی و حهسه نی مهلا عهبدولکه ریم دهرکراوه. سهرهتا بهدهست خهت و دواتر بهنامیری چاپ و رونیو له کهرکوک راکیشراوه. تا سالی 1955 بهردهوام و پیوانه ی A بووه، نازانری چه ند ژماره ی لی دهرچووه. لهیهکیک لهژمارهکانی ئەم دیره شیعره ی گۆرانی تیدا بلاؤکراوه تهوه:

گا ههر چه ند له گا ناچی
له بوویل و کا دیلا کا

سهرچاوه:

- محهمه دی مهلا کهریم و حهسه نی مهلا کهریم، شهوی 7/6 ی کانوونی یهکی 2003.
- (جهبار جهباری) ئاماژه ی بو کردووه. له چه ند ژماره یهکی رۆژنامه ی (خهبات) یش، له سالی 1960 دا ناوی هیئراوه.

الامل

مجلة أدبية ثقافية تتناول شؤون الطلاب
خاوهن: قوتابخانه ی دواناوهندی ههولیر

گۆنار

1956

مجلة ادبية ثقافية تتناول شؤون الطلاب
خاوهن: قوتابخانه ی دواناوهندی ههولیر
سهرپه رشتیار: صبری حسن.
جیگا: ههولیر
چاپخانه: الاتحاد الجديده/موصل
زمان: عه ربه ی.
ژمارهکان: ته نها دوو ژماره ی لی دهرچووه
ژماره 1، سهرهتای سالی 1956.

الصرخة

بلاؤکراوه

1956

خاوهن: لیژنه ی یهکیته ی گشته ی قوتابیانی
حربی شیوعی عیراق له ئاماده یی کاوه.
زمان: عه ربه ی.
چاپ: بهدهست خهت دهنووسرایه وه. به نهی نی.
تیراژ: 6 دانه.
ژمارهکان:
ژماره 1، 1956.

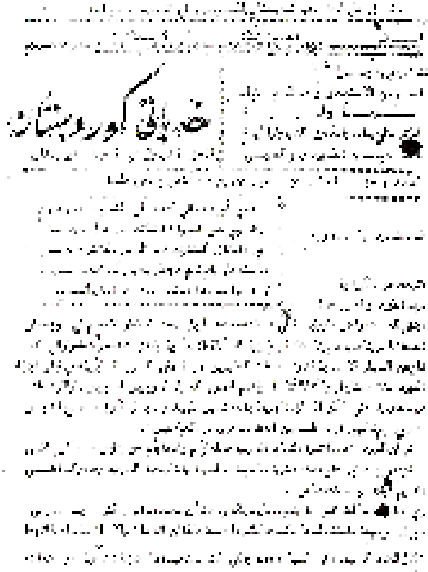
نازادی کوردستان

رۆژنامه
1956

خهباتی کوردستان

رۆژنامه
1957

لسان الهيئة القيادية للحزب الديمقراطي

الموحد لكوردستان. به زمانی عه ره بی و كوردی له كهركوك دهرچوو. پاش یه كگرتنه وهی ههردوو بانی ئیبراهیم ئەحمەد و هه مزه عه بدوللۆ لقی كوردستانی حیزبی شیوعی عیراق. خه سره و توفیق كه له بانی هه مزه عه بدوللۆ بووه، ده لی له ژماره یه كه خه باتی كوردستاندا به یانی یه كگرتنی ههردوو بانی ئیبراهیم ئەحمەد و هه مزه عه بدوللۆ و شو عییه كوردستانیه كان بلا و كراوه ته وه.

ژماره 1، مارتی 1957.
ژ3، سالی 1، مایسی 1957، 10 لاپه ره،
پیوانه ی 20,5 × 16,5 سم.
ژ5، سالی 1، شوپاتی 1958، نرخ ی 30 فلس.

ئۆرگانی حزبی شیوعی/عراق - لقی كورد بووه. به پیوانه ی 16 × 21 سم، له كهركوك چه ند ژماره یه كه كه می ئی دهرچوو. سهرچاوه: ئه رشیفی محمه دی مه لا كه ریم.

دهنگی فهقی

سلیمانی
1954

له لایه ن یه كه یتتی فهقییه كانی ئایینی له سلیمانی، به ده ستنوس ته نها (5) ژماره ی لی دهرچوو، لاپه ره كانی له نیوان 16-20 لاپه ره بوون. ژماره (1) ی به هاری 1954. سهرچاوه: محمه دی مه لا كه ریم، لاپه ره یه كه له خه باتی فهقیكانی كوردستان، به یان (گۆفار)، ژماره 2، 1972. ل 1-20.

هيووا

گوڤار

1957

گوڤاريڤي ٺهدهبي و زانستي يه مانگي جاريڤ
دهرٺهچي

خاوهني ئيمتياز: يانهي سهركهوتن.

مديري مسئول: حافظ مستهفا قازي، دواتر، د.
هاشم دوغرمهچي.

نرخ: 100 فلس.

پيوانه: (5ر14×21ر5) سـم و (16-
144) لاپهريه.

چاپخانه: التمدن، نجاح، شفيق، نجوم، الوفا و.
جيگا: بهغدا.

زمان: كوردي (كرمانجي باشور، كرماني
باكور).

ريٺوس: عهريه.

ژمارهكان: (38) ژماره لي دهرچوه.

- ژماره 1، سالي 1، ته مموزي 1957.

- ژماره 38، شوباتي 1963.

تيپيني:

(جهمال خهزنهدار) له باره يه وه نووسيوه:

(پينچ سال ژياوه، دوا ژماره (36) بووه،
ٺهوهي پيويسته بووتري كه هاشم دوغرمهچي و
موكه پرم تاله باني ناوه ناوه بوون به موديري
مسئول، وه كهريم زانستي و كامل ژيرو
محهمه دي مهلا كهريم و عيزه دين مستهفا ره سول
به شداري به رپوه بردنيان كردوه)

(عهلاهدين سجادي) ش نووسيوه:

(حهوت سال ژياوه، "36" دانهي لي دهرچوه،
له "1963" دا داخراوه).

(جهبار جهباري) ش له كتيبي:

(تاريخ الصحافة الكردية في العراق) دا نووسيوه:
(36) ژماره لي دهرچوه، دوا ژماره ريكهوتي
شوباتي 1963 دهكات).

(د. كهمال مهزهري) يش نووسيوه:

(موديري مهسئولي تا ژماره "8" سالي "2" ي
حافظ مستهفا قازي و پاشان دوكتور هاشم
دوغرمهچي بوو، زوربه ي ژماره كاني له 80
لاپهريه زياترن، شوباتي 1963 داخرا).

(وريا جاف) يش پيي وابووه ٺهم گوڤاره
چوار سال ته مهني بووه و 36 ژماره لي
بلاو كراوه ته وه.

(حهمه سالح فهراهدي) ش له باره يه وه
نووسيوه:

"خاوهني ئيمتياز: مهحمود جهميل بابان.

ميژووي ماوه پيداني: 1957/5/9.

دوا ژماره: ژماره 36 بووه له مانگي شوباتي
سالي 1963 دهرچوه.

ميژووي داخستني: له سالي 1963 داخراوه."
خومان ههر (38) ژماره كهيمان ديوه، له
ههريه كه كتيبخانه كاني محهمه دي مهلا كهريم و
عهبدوللا زهنگه نه ره فيق سالح.

دهنگى كورد

Denge kurd

رۆژنامه

1957

ئۆرگانى پارتى ديموکراتى كورد-سوريا,
به پيتى لاتينى و به کرمانجى باکوور, له
سوريا, به رۆنيۆو به دوو لاپهه ده رچوووه, تا
1956, 9 ژماره ليده رچوووه و دواتر بووه به
زمانى عه ره بى (2) و, له لايه ن باالى چه پى پارتى
ناوبراو به سه ر كرده تى عوسمان سه برى دريژه
به ده رچوونى دراوه.

ژماره (2) 1960.

ژماره (3) مارتى 1960.

ژماره (6) كانوونى يه كه مى 1963.

ژماره (7) كانوونى يه كه مى 1964.

سه رچاوه:

1- حميد درويش, اضواء على الحركة الكردية
فى سوريا, السليمانية, الطبعة الثانية, 2003.
ص 29.

2- عبدالقادر بدرالدين, موجز عن سيرة
الصحافة الكردية فى الجزء الغربى سوريا,
الطبعة الثانية, مطبعة كاوة, اربيل, 2000.
ص 63.
